

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joi și Sâmbata

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru mearohle pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 47

Correspondențele sânt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegraful Român”, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE

Pentru odată 7 cr. — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rându cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru de-care publicare.

Prenumeratiune nouă

la

„Telegraful Român“

care apare de trei ori pe săptămână, deschidem pe anul 1885, cu prețul cel mai moderat, ce se poate vedea în fruntea foaiei.

Banii de prenumerațiune se trimit mai cu înlesnire pelângă asignațiuni postale (Posta utalvány — Post-Anweisung.) Numele prenumerantului, al comunei unde se află cu domiciliul, și eventual al poștei ultime se fie scrise bine, ca să se poată cere.

Se atrage atențiunea on. domni abonați, al căror abonament se sfârșește cu ultima Decembre 1884, a-și înnoi din vreme abonamentul, pentru ca să nu fie espeditura silită a sista, sau a întârția cu espedarea foiei *).

Editura „Telegrafului Român“ în Sibiu.

*) O înlesnire foarte mare în espedițiune se face prin lipirea unei fășii de adresă dela abonamentul ultim.

Sibiu, 19 Decembre.

„Sentiment patriotic fără limbă comună în patrie nu poate exista, trebuie deci să ne silim a face o asemenea limbă.“

Acesta este temeiul pe care s'a pus societatea pentru maghiarisare, despre care am făcut amintire în numărul trecut.

Va se dăcă patrioții din Cluș condiționează patriotismul dela cunoașterea limbei maghiare, căci unde nu este de față cunoaștința limbei maghiare, acolo nu este patriotism — se înțelege — patriotism modern-unguresc.

Pe această basă ușor putem escomunica din sinul patriei naționalitățile, și și mai ușor putem ridică monumente bărbăților asupra cărora diaristica unguerească a aruncat de mult macula nepatriotismului. Și la locul prim ajungem a fi înșirați între patrioții cu patentă noi, cei huiduiți, căci cei dela pressă știm perfect unguerește, având ocaziune a învăța în timpul fragedei noaste tinerețe, în care după dăsa domnului Gerlóczy, se întipăresc în om impresiunile, de cari în viață nu se mai poate despărți.

Cu breveta de patrioți adevărați — „valódi hazafi“ — se vorbim noi cesti dela „Telegraful Român.“

Reuniunea din Cluș cu drapelul maghiarisare în Ardeal, căci Ardealul este mai amenințat, este o utopie, și păcat de timpul și banii perduți pentru asemenea scopuri nerealisabile.

Nu permitem identificarea noțiunilor: „limba maghiară“ și „cultură.“ Europa este cultă, foarte cultă și fără cunoașterea limbei maghiare, și în Ungaria sunt mulți foarte mulți, cari cunosc limba maghiară, despre cultură însă nici nu visează.

Odată clarificați în această privință, să cercetăm după valoarea etică a încercărilor nebunatică de maghiarisare.

Vom avea în vedere numai poporul nostru din Ardeal, căci reuniunea din Cluș numai pre noi ne-a luat la țintă.

Este imposibilitate absolută a face ca poporul român din Transilvania să învețe vre-odată unguerește, și este imposibilitate a face ca neromânii să nu învețe românește.

Și pentru ce.

Mai întâi poporul român în cea mai mare parte a Ardealului trăește compact ferit de amestec cu populațiune unguerească! Cine nu crede, întrebe pe etnografii din Cluș, cari tremură ca varga, știindu-se impregiați de moții lui Horia, cari la vreme de gâlceavă nu vreau să știe de glumă.

Pe locurile unde românii trăiesc respirați printre populațiunea compactă unguerească, ei vorbesc destul de bine unguerește. Procesul este foarte ușor de esplicat, și foarte logic.

S'a simțit trebuința de a conveni oamenii între sine, și spre a se înțelege unii pre alții, ei s'au folosit de o limbă, care mai ușor le-a venit la socoteală. Fără pact partidele s'au supus impregiațiilor reale, și era natural o asemenea acomodare.

S'a vorbit deci în Ardeal de sute de ani unguerește și românește după impregiații. În secuime s'a vorbit unguerește, afară de secuime pretutindenea românește.

Așa s'a făcut între români și unguri.

Dacă era vorba să se înțeleagă un român cu un sas, ei vorbiau limba diplomatică a Ardealului, adică cea românească. Așa a fost, așa este, și cât timp Ardealul va fi Ardeal, așa va rămâne.

A venit era după 1867, cu confuzia în capete, și s'a pus la ordinea dălei maghiarisarea cu forța. S'a introdus pretutindenea limba maghiară ca studiu obligat în scoalele populare.

Un lucru de prisos această învălmășeală în capete. Pentru ținuturile, în cari nici de leac nu găsești picior de ungar tot cu același reson pedagogic se potea decreta introducerea limbei chineze, s'au cea a zulușilor. Cât timp șede băiatul în școală,

aude cuvinte unguerești, eșind din școală, lasă în pragul ușei tot ce a aușit. În familie, vieța socială, comerț, industrie nu auș un cuvânt din cele ce spre batjocură și-le spune dascălul. Judece acuma mintea sănătoasă.

Pentru ținuturile, în cari românii tac disparenta minoritate, ei vorbesc limba unguerească, și noi avem biserici ortodoxe românești, în cari preotul predică în limba maghiară românilor evlavioși.

Aceasta este situația, și ea așa va rămânea. Și în această situație poporul a dovedit cea mai adâncă loialitate către patrie și tron. Patriotismul românului e legat cu dinastia, și el nu vrea și nu va voi să învețe astăzi un special patriotism ungueresc.

Să vorbim adevăruri amare. De când cu dualismul poporul a sărăcit până la meșuvă. Nu vom cerceta după cauze. În timp de 18 ani cu limba unguerească poporul numai a eșecțiuni a făcut cu noștință, și cu acestea în toată dăia se indeletnicia. S'a format deci o credioță în poporul nostru, că tot răul vine dela unguri, toate asupririle vin dela ei, și despre acestea împăratul nimic nu știe.

Nime nu se îngrijește de soarta poporului, eșecțiuni curg cu iușeala fulgerului. Poștește acuma și vără maghiarisarea în omul sărăc lipit pământului, care nu te întreabă de limbă și de patriotism faurit în Cluș, ci și de și întreabă, cât va mai răbda împăratul atâtea asupri.

Cu eșecutori de dare, notari cari nu știu o boambă din limba poporului, cu belitori preste belitori de pelea poporului nu faci propagandă pentru limba maghiară.

La popor deci nici vorbă nu poate fi de promovarea culturai prin limba maghiară.

Vine vorba la inteligență.

Sentimentul național a străbătut la români până în rărunchi. În privința sentimentului toți suntem dacoromanisti dela unul până la altul. Dacă însă sunt și între noi oameni renegați, cari afectează atragere către limba maghiară, și actualul patriotism aceia o fac din necesitate. Le trebuie pâne pentru sine și ai sei, și aceasta i face să strige eljen pentru actualul patriotism.

Atâta și mai mult nu. Toți cei cu patriotismul de a fi, dacă va veni mâne un absolutism a la Bach vor fi Schwarz gelb, poimâne sub muscalul vor fi panslavisti.

Atâta am voit să reflectăm celor din Cluș cu încercarea de a maghiarisa. Mai departe nu vom lua în serios încercările lor, căci este păcat strigătoriu la ceru a mai sta la vorbă cu cei ce și-au perdit firea.

FOIȚA.

Tractarea metodice speciale a cetirei și scrierei!

de

I. Muntean,

învățătoriu greco oriental român în Sighișoara.

(Urmare.)

Mâna dreaptă carea poartă iustramentul, are să fie aședată pe pult sau masă până la cot, cea stângă asemenea (dacă eartă spațul), apăsând cu degetele materialul de scris ca să nu se miște. Corpul să nu se lase pe mâni cu greutate și mai ales pe mâna cea dreaptă, carea are să facă atâtea mișcări la scriere. Toate acestea învățătoriu le arată scolarilor în mod intuitiv, nu prin cuvânt numai, ci și prin faptă prin exemplu. Așa d. e. — Elevii se pregătesc pentru scriere prin deprinderea mânei și a vederii, eartă pentru cetire prin deprinderea organelor vorbirei și a aușului.

Va se dăcă pentru scriere se pregătesc elevii, deprindându-se a desemna cu mâna feliurite linii și a măsura cu ochii mărimea și distanța lor; eartă pentru cetire se pregătesc, deprindându-se a rostii

bine cu gura dăcieri simple, a distinge cu aușul cuvintele din cari se compun acele dăcieri a distinge silabele din cari se compun cuvintele și în urmă a distinge sunetele (sonurile) din cari se compun silabele. Din cele premerse se poate ușor înțelege că pentru a pregăti pe elevi pentru scriere, avem să-i punem ca să desemneze feliurite linii, și pentru ai pregăti pentru cetire avem să-i punem să rostească unele dăcieri (proposițiuni) și să le analizeze în cuvinte, cuvintele în silabe și silabele în sonuri, d. e. „Eu am un ac.“ Din câte cuvinte e compusă dăcerea aceasta? din 4 cuvinte! care e cuvântul dintâi? Eu! al 2-lea am, al 3-lea un și al 4-lea ac etc..

Deprinderile de desemnare și cele de analizare au să se facă pe rând una după alta și în legătură una cu alta.

Amendouă aceste operațiuni sunt de cea mai mare însemnătate pentru o scriere și cetire regulată, pentru că prin desemnarea liniilor elevii și vor căștiga, precum am amintit mai sus, destelitatea în purtarea mânei și în măsurarea distanțelor cu ochii; eartă prin analiza dăcierilor în cuvinte, a cuvintelor în silabe, și a silabelor în sonuri, se învață a distinge elementele limbei și a le pronunța corect precum sunt de a se și scrie, dară nu schimonosite precum le pronunță poporul necult pe unele locuri, sau precum se dedeau a le pronunța în casa părin-

tească; să înțelege aceea se poate întâmpla numai într'o familie necultă și lipsită de școală.

Pentru scrierea și pronunțarea corectă a cuvintelor, ortografia fonetică este o înlesnire foarte mare pentru începători.

Fiindcă principiul acestui metod este a învăța pre elevi scriind — cetirea, pentru aceea învățătoriu va cerca a pregăti pre elevi mai întâiu pentru scris; și fiind că toată scrierea constă din câte-va liniuțe, învățătoriu va deprinde pre elev la desemnarea și cunoașterea acelor liniuțe. După ce învățătoriu va fi deprins pre elevi a cunoaște care este dreapta, stângă, în sus în jos, înainte îndărpt, spre dreapta, spre stângă, va începe cam în modul următoriu:

Prindeți stilul în mâna dreaptă. Ridicați-l în sus Lăsați acum mâna în jos. Ridicați acum degetul arătător de pe stil. Aședăți l eartă dealungul pe știl. Ridicați acum mâna stângă în sus. N. cine gade de a dreapta ta? . . cine de a stângă? M. care e pârtele de scoalei ta? . . care e cel despre stângă. . . cel din față. . . cel din dosul teu? etc. Aședăți tablile bine pe pulturi. N. arată care e partea din sus a tăbliței? . . care e cea din jos. . . care e cea de-a dreapta. de-a stângă? etc. Prin întrebările acestea se orientează elevii a face deosebire în spaț; adică se dedau a

Românii și Universitatea fundului regiu.

Maiestatea Sa, având încredere în ministrii sei, i-a însărcinat cu executarea legii, ceea ce se vede și în cazul de față din clausula finală a art. de lege XII. din 1876; eară dl comes este reprezentanțele ministeriului, care are să observe și să mențină legea.

Cum provoacă dară ministrul pre reprezentanțele seu să influențeze în adunarea generală conclusele noastre în contra legii?

Eu cred, că un atare lucru într'un stat cu pretensiune de a fi civilizat nu s'ar putea întâmpla. Sau dacă mai sunt și alte influențe, și alți factori afară de executorii voinții proprietarilor, să binevoiască dl comes a ni-i face cunoscuți, căci altmintea rămâne această provocare din esmisul ministerial întunecată și de noi neînțeleasă. Până când nu vom cunoaște că ce alte influențe mai pot exista asupra averii noastre, până atunci trebuie să refuzăm ori și ce alte influențe necunoscute, cari ar putea lucra prin întunecarea asupra dispoziției averilor noastre.

În al doilea esmis ministerial asemenea se observă un pasagiu întunecat și nedumeritor, prin care provoacă dl ministru pre reprezentanțele seu, pre dl comes, ca acesta cu preferință să-i raporteze numai decât după aducerea concluderii rezultatul în privința dotării scoalelor rom. cath. O atare procedură este față de art. de lege XII din 1876 și față cu statutele actuale cu totul ilegală, căci acestea dispun apriat cum și când să se aștearnă deodată toate conclusele Universității la ministeriu, și dacă nu vine răspuns în termen de 40 zile, acele se privesc ca ajunse la valoarea de lege.

Ce dară voiește dl ministru în cazul de față și cum crede dl comes a împăca o atare procedură contrară legii față cu legea. O atare preferință a scoalelor rom. cath. este eschisă și interzisă de lege; dară abstragând chiar dela formă, în merit lucrul încă devine o abnormitate cumplită; căci un conclud se poate numai în legătură cu toate celelalte judeca și măsura importanța lui, fiind-că după natura lucrului o cerere de dotațiune, face, precum am vădut, concurență celorlalte, căci nici odată nu dispune Universitatea de atâtea mijloace de a putea da la toți atâtea, cât cere fiește-care, ci totdeauna suma disponibilă este mai mică ca suma, ce se cere prin petițiunile întrate în decursul anului.

Prin urmare numai luând atât suma disponibilă cât și toate cererile întrate dela diferitele scoli în apreciere și censurare se poate hotărî, care și cu cât se poate dota.

Aici în cazul de față precede dl ministru tocmai din contră și face preferință cu scolile rom. cath. fără de a lua în cea mai mică considerare, ba nici macar în băgare de samă cererile, întrate dela scolile celorlalte confesii. Ba, observ mai departe, că în hârtia dlui archidecan György István se dă espresione, că ar căpăta din averea Universității „chiar și scolile gr. or.“ dotațiuni.

Din toate aceste transpiră un aer ca când ne-am afla încă în timpurile înainte de 1848, în cari existau în Transilvania confesii recepte și confesii numai talerate, între cari din urmă s'ar afla și ași religiunea gr. or. din țeară.

Întunecate sunt prin urmare aceste lucruri, dară aceste se luminează prin aceea, că scolile gr. or.

cunoaște felurile direcțiuni. După ce învățătorul va fi orientat astfel pre elevi în spațiu, le vorbește: Copii mei! uitați-ve la mine, eată eu fac ceva aicea pe tablă (apăsând cu creta); aceea ce am făcut eu pe tablă se chiamă un punct. Ce am făcut eu pe tablă N? Dta ai făcut un punct. Faceți și voi pe tablă voastre un punct, încă unu și încă unu. Uitați-ve la mine cum trag eu pe tablă cu creta în jos din punctul acesta, până la acesta —, aceea ce am tras eu pe tablă se chiamă o linie. S! Cum se chiamă semnul acela care l-am tras eu pe tablă? semnul acela se chiamă o linie! Dară uitați-ve eu mai pot trage o linie și fără puncte |, încă una și încă una ||, acestea se chiamă linii drept cădătoare (verticale). Cum se chiamă liniile acestea B? Liniile acestea se chiamă drept cădătoare! Duceți cu toții, liniile acestea se chiamă drept cădătoare!

Trageți și voi acuma pe tablă voastre o linie drept cădătoare, încă una și încă una || (în egală depărtare una de alta). Arată N. tă lița să vedem cum ai desemnat tu liniile. Trageți tot așa liniuțe dară de din jos în sus ||||, băgați bine de samă liniuțele care le tragem din jos în sus sunt foarte subțiri; eară care le tragem de din sus în jos sunt ceva mai groase, eacă așa |||| de aceea se și cheamă cele cari se trag în sus linii subțiri, ear cari se trag în jos linii groase. Acum trageți eacă așa dela stânga spre dreapta și dela dreapta spre

| cari capătă suma de dotațiuni în total cu 7000, nu le capată din titlul toleranței s'au a milei, ci le capată în vîrteala dreptului de conproprietate al conproprietarilor gr. or. din fundul regiu, cari fac singuri aproape jumătate din întreaga populațiune. Din aceste motive fac următoarea

Contrapropunere:

Onorab. Universitate binevoiască a concluda: Arătând dl ministru prin esmisele de față interes numai pentru scoalele rom. cath., pentru cari pretinde o preferință esepțională, ceea ce nu numai prin art. de lege XII din 1876 și prin statutele organice ale Universității este interzisă, dară vatămă chiar și principiul de egală îndreptățire, — Universitatea declară a nu putea face preferință cu scoalele rom. cath. prin care ar comite o ilegalitate, și a rămâna strîns în sfera legală, prescrisă prin art. de lege citat mai sus și prin statutele actuali.

La votare însă asupra acestei contrapropuneri ea nu se primește, ci se acceptă cu majoritate propunerea comisiei.

În ședința din 5 Novembre a. c. apoi s'a ales un casir nou în locul celui răposat.

Contra unor hotărîri ale Universității din anul acesta, deput. Dr. Stefan Păcurar a dat în fine următorul:

Vot separat:

On. Universitate! După ce am insinuat deja la enunțarea concluserilor respective voturile mele separate, aștern acuma la acelea următoarele

Motive:

În ședința din 3 Octombrie 1884 s'au respins petițiunile pentru ajutorarea scoalelor, între cari se află sub Nr. 3, 4, 5, 6 și 7 cererile deosebitelor confesii și naționalități, din motiv, că nu ar fi mijloace în caselle Universității, cari ar arăta un deficit de preste 8000 fl. v. a.

Acest motiv de respingere nu corăspunde stării adevărului fiind-că în realitate nu există nici un deficit, ci din contră un supererogat în venitele averilor. Acest deficit pus de pretext la mijloc pentru respingerea cererilor de dotațiune este cu drept cuvînt numai simulat, pentru că: a) în bugetul anului 1885 la venitele extraordinare titlul XIII nu s'au indus suma de 14,023 fl. v. a. de și, pre cum arată propozițiunea oficiului central și actele oficiale ale Universității, în această sumă nu se află nici măcar un cruceriu capital, ci întreaga sumă constă numai din venite și prisosuri din anii trecuți, în cari ani asemenea s'au susținut din partea majorității, că caselle Universității se află în deficit.

Prin urmare dacă voia majoritatea ca să nu existe deficitul pretins, atunci ar fi trebuit să inducă această sumă de 14023 fl. v. a. care conține numai venite, în mod exact și în venitele bugetului; fiind însă că majoritatea voiește cu tot prețul, ca să arate măcar la aparință un deficit pentru a căștiga motive spre respingerea petițiilor de dotațiuni, majoritatea în contra tuturor regulilor și contră natura lucrurilor, a șters suma venitelor de 14213 fl. din venite, cari apoi naturalmente a trebuit să scază cu această sumă: b) asemenea dovedește bugetul caselle șeptelor județe, că pre anul 1885 această avere arată un prisos de preste 3000 fl. v. a. și ca să se poată ascunde acest prisos, în titlu de erogațiuni ordinare II, a urcat suma dela 15,280 fl. v. a. la suma de 18,280 fl. v. a. c) dovada cumcă nici majoritatea n'a luat în mod serios afirmațiunea de deficit, zace și în alte concluse ale Universității din sesiunea presentă, cari dovedesc, că majoritatea face de nu pradă chiar, și lux cu venitele averilor Universității. Așa de exemplu: a) dupa ce au hotărît văduvei Lotti Simonis în ședința din 5 Octombrie a. c. după un serviciu de-abia 13 ani a barbatului ei Franz Simonis, o pensiuie anuală de

366 fl. 66²/₃ cr. și 110 fl. v. a. anual, ajutor de creștere, majoritatea n'a avut nici un scrupul de ai mai cinsti preste aceste încă și o sumă de 150 fl. v. a. în contra dispozițiilor statutare și în contra art. de lege XII din 1876, care dispune, că banii Universității se pot întrebuița numai pentru scopuri culturale, eară nu spre a face donuri la alte persoane; β) asemenea au conclud majoritatea fel de fel de diurne pentru visitațiuni cu totul de prisos, și altele mai multe; δ) asemenea au constatat dl Comes în ședința din 3 Octombrie a. c. și au pretins, ca declarațiunea d-sale să se inducă în protocol, prin care constată că în faptă deficit nu există.

Asemene tot dl Comes a declarat în ședința din 7 Oct. c. că unde e vorba de cruțare, acolo dsa este cel întâiu, a. care voiește cruțarea, dară fiind bani destui el este pentru susținerea pozițiunilor, propuse de oficiul central pentru bugetul anului 1885.

Dacă în adevăr ar fi deficit în faptă pre cum nu este, dl Comes, ca să resolve cearta între înaltul ministeriu și majoritatea Universității, ar fi renunțat la provocarea mea la salariul seu de 2000 fl. v. a.; căci dl comes nu voiește să turbure relațiunile dsale cele bune cu majoritatea Universității și fiind patriot bun cu plăcere ar fi folosit ocaziunea de a da espresiuie la acest simțemînt și în faptă, fiind că pre cum știm noi dsa n'are trebuiță de aceste 2000 fl. v. a. și nici statutul nu s'ar fi alterat prin aceasta, căci de și e prevădută această sumă în §. 7 al statutului, statutul este pe timp nehotărît statorit până ce va fi modificat prin factorii competenți, bugetul însă se face special pre un period numai de un an, și astfel renunțând numai pre period de an în an, principiul din statut nu se alterează, așa în cât totdeauna când ar fi cerut în viitor trebuița, i-ar fi fost posibil de a reclama dreptul seu din §. 7.

Fiind însă că deficit nu există, așa nici dl Comes n'a declarat, că renunță la inducerea sumei de 2000 fl. în bugetul pre anul 1885.

Această transmitere de avere din cassa șeptelor județe în cassa Universității este cu totul ilegală, căci conform art. de lege XII din 1876 averea șeptelor județe are să se întrebuițe pentru scopuri culturale numai în favorul conproprietarilor, și fiind-că la această avere sunt conproprietari numai locuitorii din fostele cele 7—8 județe, eară nu și locuitorii din fostele municipii Brașov, Bistrița, și Mediaș, cari sunt conproprietari numai la averea caselle principale de o potrivă cu locuitorii fostelor 7—8 județe.

Această diferință este espresionată și în forma representațiunii în Universitate conform art. de lege XII din 1876 astfel în cât asupra averii șeptelor județe iau parte la ședințele generale numai reprezentanții a șeptelor județe, cari și aduc conclusele adunării genelale fără de participarea reprezentanților din celelalte foste municipii.

Pre cum și-au dat până acuma majoritatea toată silința de a eschide dreptul de decisiune a înaltului ministeriu asupra acelor concluse, în contra căroră conform §. 13 s'au sulevat voturi separate, care ingerință din partea guvernului fiind cerută de cătră minoritatea conproprietarilor, asuprită prin majoritate, este pre deplin legală, așa din contră spre uimirea noastră ne-au suprins esmisul ministerial din 27 Feb. 1884 Nr. 12169/1884 prin care intenționează înaltul ministeriu de a-și căștiga dreptul de a decide și a înlocui chiar și cele concluse ale Universității, în contra căroră nu s'au sulevat voturi separate.

Când această încercare s'ar realiza atunci în adevăr dreptul conproprietarilor ar fi prin aceasta cu totul nimicuit căci în atare cas, când toți conproprietarii sunt întruniți în concludul lor, și totuși nu concludul lor ci dispozițiunea înaltului ministeriu să hotărască asupra averii, atunci în adevăr nu mai dispun conproprietarii asupra averii lor private, însă comună, ci în faptă dispune înaltul ministeriu.

După cum am amintit mai sus, analiza de diceri se va întâmpla deodată cu desemnarea liniilor, schimbându-se una cu alta cel mult la o jumătate de oră. Dacă elevii s'au deprins încât-va cu desemnarea liniilor, învățătorul îi poate lăsa și singuri ca să se exerciteze mai departe, sau sub supravegherea unui „monitor“ (scolar mai deprins) în care timp învățătorul se va putea ocupa de alt desparțemînt dară analiza de cuvintelor, silabelor și sonurilor, totdeauna o va conduce învățătorul.

După ce elevii cu ocaziunea desemnării liniilor amintite se vor fi dedat bine a analiza cuvintele din diceri, și anume cuvinte de o silabă, învățătorul va încerca operațiunea cu cuvinte de 2 silabe și mai multe silabe, pentru exemplu: car-te, N. rostește cuvîntul carte! De câte ori trebuie să-ți deschizi gura pentru ca să-1 rostești întreg? de 2 ori! Acest cuvînt dară constă din două părți: car-și-te, părțile acestea se numesc silabe. N. spunemi care e silabă întâi din cuvîntul car-te?... care e cea din urmă etc. Varațiunea se va continua după cum am arătat mai sus.

(Va urma.)

stânga eacă așa —, acelea se cheamă linii oable (orizontale). Cum se chiamă liniile acelea D? Liniile acestea se chiamă oable! Duceți cu toții liniile acestea se chiamă oable.

Trageți și voi pe tablă voastre o linie oablă, încă una și încă una —. Utați-ve la mine! acuma voi trage o linie subțire în sus și din aceea una groasă în jos —; acuma trag una groasă în jos, și din aceea una subțire în sus — trageți și voi astfel de linii.

Știți voi cum se chiamă liniile acestea? Se chiamă linii rotunde (ovale) duceți cu toții! Acelea se chiamă rotunde sau ovale, etc. ect. . . — Pre când învățătorul va deprinde pre elevi cu desemnarea liniilor arătate totodată îi va deprinde și la analiza de unor diceri scurte și cuvinte simple și concrete d. e. Un măr copt e bun. N. și tu ce am dicit eu. Duceți cu toții. Dar mi-ai ști tu spune D. din câte cuvinte constă diceria aceasta? La tot cuvîntul bate cu mâna pe pult (sau masă) de câte-ori ai bătut? de 5 ori! Diceria aceasta constă așadară din 5 cuvinte.

Care e cuvîntul dela început... Care e cel din urmă... Care e al doilea... al treilea etc. etc.? A. „Eu am un măr“, din câte cuvinte e compusă diceria aceasta? Diceria aceasta e compusă din 4 cuvinte. Care e cuvîntul prim... al doilea ect.

Astfel învățătorul alege mai multe diceri pentru analiza dar în cari cuvintele să fie de o silabă.

În atare cas dreptul privat al conproprietarilor averii din fundul regiu s'ar preface într'un fond de dispozițiune al înaltului ministeriu, ceea ce conproprietarii nu se pot învoi nici odată fără de a resigna la averea lor.

O atare procedură mi se pare cu atât mai periculoasă pre cum arată chiar și chestiunea petițiilor de dotațiune din sesiunea prezenta.

În ședința din 3 Octombrie 1884 eu am părținit toate petițiunile așternute pentru dotațiuni afară de cea sub Nr. 2, care privește o școală săsască evanghelică-luterană, cari capătă din dotațiunile anuale 8 din 9 părți, ce se dau pe fiecare an; am părținit și petițiunea de sub Nr. 5. privitoare la gimnasiul rom. cat. din Brașov deopotrivă cu celelalte petițiuni stând pe baza §§. lor 3, 4 și 6 art. de lege XII din 1876 și pe baza statutelor actuali, cari dispun apriat, că venitele averii Universității au să se întrebuințeze pentru ajutorarea școlilor fără deosebire de limbă și confesiune, și acum, în contra la această stare legală, ne surprinde emisul ministerial asupra petițiunii preotului rom. cat. din Sibiu ca să facem o preferință cu școlile rom. catolice.

O astfel de preferință însemnează o nedreptate față de celelalte confesiuni și naționalități, care este chiar și prin art. de lege XII din 1876 interzisă și prin statutele întărite de înaltul ministeriu din 23 Octombrie 1877, eschisă.

Atât din punctul acesta de vedere al legii pozitive cât și a principiului de egală îndreptățire a conproprietarilor, noi nu ne putem învoi la o atare preferință, și insistăm, ca conform votului separat, anunțat în ședința din 3 Octombrie 1884, de a se decide și asupra petițiilor rom. catolice de o potrivă și fără nici o preferință cu petițiunile celorlalte confesiuni și naționalități.

Sibiu în 8 Octombrie 1884.

Dr. Ștefan Păcurar m. p.,
deputatul scaunului Orăștie.

Răspunsurile la Mesagiul Tronului.

(Urmare din Nr. 147 și sine.)

În aceeași zi, la ora 1¹/₂ după amiaza M. S. Regele a primit cu aceeași solemnitate, în preșeța d-lor miniștri, adunarea deputaților, având în cap pe d. general Lecca, președintele adunării, care dete cetire următoarei adrese.

Sire,

Adunarea deputaților și îndeplinește cu fericire misiunea ce are de a exprima Majestății Voastre simțemintele de adânc respect și de devotament nemărginit al țerei pentru iubitul ei suveran.

Națiunea a primit cu bucurie îmbunătățirile cari în cursul legislaturii trecute au fost introduse în constituțiune și în legea electorală cu scopul de a asigura o reprezentare și mai exactă a intereselor țerei în adunările legislative.

Liniștea care a încungiuat punerea în aplicare a legii celei noi a dovedit spiritul politic al cetățenilor și în același timp neîndoioasa lor încredere în securitatea ordinii întemeiată pe respectul legii.

Am primit cu fericire asigurarea că relațiunile noastre cu toate puterile și în special cu vecinii nostri imediați sunt din cele mai bune; amicitia lor a tuturor ne este prețioasă pentru ca să urmăim în liniște lucrarea consolidării și a dezvoltării societății noastre.

Interesele interne ale țerei sunt astăzi obiectul preocupării tuturor cetățenilor. Nu vom lipsi de a răspunde apelului Majestății Voastre și de a ne consacra toată atențiunea și munca la opera delicată ce avem de îndeplinit. Vom căuta, împreună cu guvernul Majestății Voastre, mijloacele practice de a da satisfacțiune aspirațiilor legitime ale națiunii și de a asigura prin măsuri efective progresele reale cari să întemeieze prosperitatea iubitei noastre Români.

Cunoaștem cât este de întins câmpul îmbunătățirilor cari sunt în studiu și cari privesc administrațiunea, justiția, biserica și învățământul public. Nu vom cruța nici o osteneală pentru a-l străbate, silindu-ne de a corespunde dreptelor cerințe ale tuturor.

Armata, pe care țeara o vede cu mândrie întărindu-se și prosperând, grație mai cu osebire înaltei sollicitudine dîlnice a Majestății Voastre, ne va găsi gata să facem toate sacrificiile ori de câte ori va trebui să îndestulăm o necesitate a ei sau să înlănșim realizarea unui nou progres.

Preocupați de necesitatea de a avea căile noastre de comunicațiune completate cât mai curând, am primit cu bucurie știrea că lărgimea normală s'a putut adopta pentru unele din liniile în construcțiune, conform dorinței camerelor trecute, fără a se trece peste cheltuiala prevădută. Vom da guvernului Majestății Voastre tot concursul nostru pentru completarea rețelei căilor noastre ferate.

Mai cu seamă, Sire, ne vom preocupa să găsim mijloace de a ușura în prezente și de a preveni în

viitor suferințele aduse țerei de criza economică care o bântue.

Căutăm cu toții ridicarea agriculturii, înlăturarea crizei monetare actuale, dezvoltarea comerțului, crearea, întinderea și protejirea industriei noastre. Ca să ajungem la rezultatul dorit vom lucra cu cea mai serioasă cugetare, gata ca să dăm tot concursul tuturor măsurilor menite de a înlănșii această reală întărire a țerei.

În îndeplinirea acestei misiuni, imperios impusă de împrejurările în care ne aflăm, nu vom uita un moment că națiunea întreagă și concentrează privirile și așteptarea asupra soluțiunilor ce se vor da acestor grave chestiuni.

Suntem fericiti că și pe acest tărâm al dezvoltării noastre pacifice, românul cel mai doritor al progresului iubitei noastre patrii sunteți Majestatea Voastră.

Facem urările cele mai călduroase pentru fericirea și sănătatea Majestății Voastre, a Majestății Sale Reginei, a Alteței Sale prințului Regal și a întregii Auguste Voastre familii.

Trăiască România!

Trăiască Regele!

Trăiască Regina!

Președintele adunării, D. Lecca. Vice-președinte A. Stolojan. Secretari, C. I. Zamfirescu, P. Străjescu. I. A. Ghica, V. Bossy A. Marghiloman.

Cestori, E. Cantemir, A. Vizanti, St. Belu.

Mulțămită publică.

Pentru sortitura arangiată de reuniunea femeilor române din Sibiu au mai încurs următoarele obiecte:

Prin Dna Elisaveta Ganea colectantă: Fetițele Victoria și Elisa Ganea 2 opuri; 1 datorie de conștiință către patria și familia mea, și cartea psalmilor. Pruncul Ioan Ganea 2 opuri; Carte de gimnastică de G. Mocian Studiul pastoral Z. G. 96 cr. Ioan Maria 4 cr.

Pentru bunăvoința documentată față cu școala reuniunii comitetul le exprimă mulțămită pe calea aceasta.

Concert.

„Reuniunea română de cântări din Sibiu,” și va ținea al II-lea concert ordinar **Sâmbătă la 22 Decembrie 1884 (3 Ianuarie 1885)** în sala dela „Musikverein.”

Estradarea biletelor va avea loc **Sâmbătă** (în ziua concertului la **22 Decembrie 1884 (3 Ianuarie 1885)** după amiaza dela **3—5 oare** în localul „societății de lectură,” strada Cisnădiei Nr. 7.

Varietăți.

* (Convocare.) Comitetul central al reuniunii învățătorilor dela școlile române gr. or. din districtul Deve, este prin aceasta convocat la ședința ordinară pe Miercuri în 2/14 Ianuarie 1885 după amiaza la 3 oare în cancelaria oficiului protopres biteral al tractului Deve. P. t. Domni membri ai comitetului, și președinții despărțimintelor aparținătoare reuniunii districtuale, sunt poțitiți a se prezenta în localul designat, precis la ora ficsată.

Obiectele pertractănde sunt:

1. Esecutarea concluserilor luate în adunarea generală ordinară dela 25 — 29 August a. c.
2. Raportul comisiunei esmise pentru elaborarea unui regulament, pentru învațirea și folosirea bibliotecii.
3. Raportul comisiunei esmise spre elaborarea unui regulament pentru înmulțirea și administrarea fondului reuniunii.
4. Luarea măsurilor de lipsă pentru încasarea tacselor restante.
5. Curenții.
6. Propuneri.

Deva la 14 Decembrie, 1884.

Ioan Papiu
pres. reun.

* (Postal.) Mersul postelor dintre Gyergyofalu și Gyergyoszentmiklós cu 1 Ianuarie, nou se modifică intracolo că;

Pleacă din Gyergyofalu	6 oare	30 m. dim.
Sosește în Gyergyoszentmiklós	7 "	30 "
Pleacă din Gyergyoszentmiklós	8 "	— "
Sosește în Gyergyofalu	9 "	— "

* (Balul român în Viena.) Comitetul balului român, s'a constituit alegindu-se de președinte domnul Dr. med. St. Ciurcu; de vice-președinți domni stud. med. M. Vișnevschi și d. Goilav; de casier

domnul stud. med. Gr. Teran; de secretari domni stud. med. I. Papanicolu, stud. jur. I. Călinescu și stud. med. Ch. Teohari; de controlor domnul stud. ur. I. Ma vrocordatu.

Protectoratul balului, a binevoit și de astădată, a-l accepta A. S. C. R. Archiducele Rainer.

Balul va avea loc în luna lui Februarie; ear venitul seu este destinat, ea de obicei, sprijinului studenților români de aici lipsiți de mijloace.

* (Cas de moarte.) La 3 a lunei curgătoare a răposat **Ioan Grec**, pedagog anul II din institutul Andreian la casa părințească.

Înmormântarea s'a făcut prin 9 preoți cu domnul pretopop Ioan Raț în frunte.

(Advocat nou) Domnul Dr. Vasile Preda și-a deschis cancelaria advocațională aici în Sibiu. Atragem atențiunea publicului asupra junelui și talentatului nostru avocat. Domnul Dr. Preda se recomandă prin cunoștințele sale temeinice, o practică conștiințoasă la cei mai renumiți avocați de sas de aici, și mai ales prin un caracter firm, rece-riința de primul rang la un avocat, căruia clienții i încredințează fericirea lor și a familiei lor.

Avisul se poate privi între inserate.

* (Alegere de fiscal.) În 29 Decembrie n. s'a ținut la Magistratul din Orăștie alegerea de fiscal al orașului. Concurenți au fost: Cei patru avocați din loc, Dr. Tincu, Dr. Mihu, Popp și Sztáncsay — apoi Chr. Roth avocat în Alba Iulia și Dr. Klein din Sibiu. Pe acest din urmă la numărat organul partidei naționale săsești „S. d. Tbaltt” între avocații domiciliați în Orăștie, încă înainte de a se ști, că va veni aici, scriind cu vre-o câte-va zile înainte de alegere că „Dr. Klein se poate considera ca domiciliat în Orăștie, de vreme ce densusul se va aședa la 3 Ianuarie 1885 în Orăștie fără privire (?) la rezultatul alegerii de fiscal din 29 Decembrie.” În urma acestei recomandățiuni în directe se știa pozitiv că Dr. Klein va fi ales fiscal, pentru-că majoritatea comunității urbane este mai numai săsască — și într'adevăr că Dr. Klein a și fost ales cu aclamațiune de fiscal. — Românii sunt într'o minoritate neînsemnată, așa încât pot fi considerați ca privitori pasivi s'au ca aclamanți de silă pentru-că ei nu au putut pune la cale nici numărul de 10 membri ca să poată candida, ear Ungurii de asemenea sunt puțin — și de o înțelegere comună între Români și Maghiari nici vorbă nu s'a făcut. A fost deci o amară ironie, când primariul invită pe Români să-și pună și denșii un candidat, observând, că pot să-și mai recuire vre un membru sau doi ca să poată candida. Membrii români însă s'au mulțămii de acest svat generos și au stat pasivi. În urma acesteea Dr. Klein, nefind contra-candidat, s'a proclamat de fiscal ales cu aclamațiune.

Nu alegerea este cea ce ne supără — ci împregiurarea dureroasă, că Românii din Orăștie de mai mulți ani, nu și-au mai afirmat influența lor cu destulă tărie în reprezentanța orașului. Indiferentism și rivalități locale i-au împedecat în această chemare salutară. Sasii nu-i mai bagă în samă și ați mâne — dacă Românii nu se vor reculege — elementul român va fi cu totul eliminat din pozițiunea ce o are ca factor orașenesc. La Magistrat nu se mai primesc români ca oficiali și mâne poimâne după ce vor trece din viață oficialii români ce mai sunt, se va ocupa și locul acestora cu ampoliați săsești. Vom fi de batjocură sasilor.

Sperăm însă, că după semnele ce se vîd deja, românii și vor concentra de aci înainte toate puterile ca să-și valideze drepturile ce li se cuvin ca factor social orașenesc. Pentru anul viitor au intrat ca virilisti în comunitate toți avocații români din loc (Dr. Tincu a fost și până acum) și așa se deschide posibilitatea, ca membri români să aibă mai multă trecere și influență în trebile publice ale orașului. Poate că cu timpul și maghiarii se vor alia earăși cu românii, ca împreună să restabilească un oare care echilibriu, pentru că, disproporțiunea de ați e strigătoare la ceru. — Doară vor învăța odată și românii — după atâtea pierderi și umiliri — să-și mai uite de netrebnicele rivalități locale, cari în fața atâtor contrari ne paralizează și puterile cele mici de care dispunem!

* (Mulțămita publică.) Societatea de lectură „Andrei Șaguna” și ține de sântă datorință a aduce mulțămită prin aceasta tuturor acelor, cari cu ocaziunea ședinței publice din preesara de 30 Novembrie a. c. au binevoit a contribui prin „oferte marinimoase” la sporirea averii sale.

I. Seara la casă au încurs oferte în bani dela următorii:

Esc. Sa P. Archiepiscop și Metropolit Miron Romanul 10 fl., Ilustr. Sa P. Archimandrit și vicariu Archiepiscopesc Nicolau Popea 5 fl.

Dni: M. Voilean redactor. 1 fl., V. Roman, director de bancă, 3 fl., D-na Stana N. Joandrea, 40 cr., T. Jenciu adj. catastr. 1 fl., I. Bach, căpitan. în pens. 1 fl., E. T., 1 fl., D. Cunțan, prof. sem. 1 fl., M. Georgeviciu, învățătoareasă 1 fl., N. Cristea, ases. cons. 2 fl., I. Slăvescu, presb. 2 fl., D. Lăpădat, inv. 1 fl., E. Besa, inv. 1 fl., Esc. Sa Baroneasa E. Pop. 1 fl., D. Comșa, prof. sem. 2 fl., A. Lebu, propriet. 2 fl., Dr. I. Pușcariu, ases. cons. 2 fl., N. Frateșiu, secret. cons. 2 fl., N. Gămulea, ampl. de bancă. 1 fl., A. Jechim, comerc. 2 fl., Dr. I. Crișan, prof. sem. 2 fl., I. Popescu, prof. sem. 2 fl., S. Popescu, protopresb. 5 fl., Z. Boiu, ases. cons. 1 fl., Dna A. Matei, 1 fl., Dna M. Roșca, 2 fl., Dna I. Răuciu, 1 fl., N. N. 1 fl., Dr. A. Brote, direct. de bancă, 1 fl., P. Dregiciu, interpr. la Trib. 1 fl., I. Popa, inv. 1 fl., Ana Oprisor, 50 cr., E. Muntean, 1 fl., Dr. I. Moga, medic. 3 fl., I. Henteș, presb. 2 fl., Frații Tordoșan, 1 fl., I. Neagoe, presb. 2 fl., I. Hannia, direct. sem. 2 fl., Pavel, 50 cr., Anonim, 3 fl., P. Cosma, adv. 2 fl., I. Keil, 5 fl., G. Muntean, 1 fl., N. Pop, secret. la direct. financiară 1 fl., I. Rusan, propriet. 2 fl., P. Ciora, 1 fl., Dr. I. Pop de Galaț, adv. 1 fl., G. Dima, prof. sem. 1 fl., I. Bologa, cons. în pens. 1 fl., I. Ghibu, prof. sem. 1 fl., I. Slavici, direct. la „Tribuna“ 2 fl., Maria Sêrbu, 50 cr., N. 3 N. 2 fl., A. I. 1 fl., Negrilă, inv. 50 cr., N. N. 50 cr., P. Roșca, jude reg. 2 fl., Dr. Preda, adv. 2 fl., Gr. Matei, comerc. 3 fl., Dna Cădea 1 fl., Dr. D. P. Barcian, prof. sem. 2 fl.

2. Din streinătate au încurs dela următorii:

Ilustr. Sa P. vic. eppesc Ieroteu Beleş. 2 fl., I. Petric, protopresb. 2 fl., I. Danciu, protopresb. 2 fl., A. Olariu, adm. prpresb. 2 fl., I. Moldovan, inv. 1 fl. 4 cr., A. Păcurariu, presb. 2 fl., M. Gomboș, propriet. 1 fl., Anetta de Stoica, 1 fl., N. Popoviciu, presb. 1 fl.

Sibiu, 17 Decembre 1884.

Pentru comitetul arangiatoriu:

I. Popovici jun., S. Medean, P. Roșca,
președinte. secretariu. casariu.

* (Foc.) Sâmbătă seara s'a escat în grașdurile și șura poliției din Oreștie un foc, care era pe aci se făcă o daună enormă. Immediat lângă edificiul aprins se afla camera cu recușitele pompierilor. Intervențiunei grabnice și energice a comandantului pompierilor, a dlui adv. Popp avem de a mulțami că s'au scăpat recușitele de pericolul focului. Aceste s'au scos cu graba afară și după aceasta pompierii sosind la locul incendiului au localisat focul așa încât afară de grașduri și de cantitatea de fână dintrênsele nu a mai ars nimic.

* (Ovrei revoltati.) „Liberalul“ din Iași află că o sumă mare de evrei, ce erau înscriși la sorți prindând în mijlocul lor pe un subcomisar, un epistat și mai mulți jandarmi, i-au bătut și maltratrat în un mod foarte grav. Alaltăeri Marți, aducându-se mai mulți din cei prinși la parchet spre a se instrui afacerea, un număr de peste trei mii de evrei au năvălit în palatul administrativ și prin împregiurimi, umplând toată piața curții și o parte din strada mare, și căutând a provoca scandaluri. Mai mulți din aceștia s'au aruncat din nou asupra jandarmilor spre a elibera pe arestați. Cu mare greutate o parte din culpabili prinși au putut fi espediați la arestul preventiv, câte doi, sub paza unui mare număr de jandarmi. Nu se știe dacă afacerea se va

putea termina în liniște, de oare-ce agresiunea ovreilor devne din ce în ce mai mare.

(Angina difterică) bântue, după cum afla România, c'o furie nepomenită populațiunea, mai în toate comunile rurale din județul Ilfov. S'a înregistrat un mare număr de morți. Cu toate acestea, nu se vede luându-se măsuri eficace pentru combaterea flagelului.

Ce face medicul primar al județului, ce face medicii de plăși, ce face autoritățile administrative și comunale, ce face dl prefect al județului, ce face în sfârșit consiliul sanitar?

Până când atâta nepăsare?

* (O rețetă). Cetim în „Românul“ — Brillat Savarin a ăis:

„Un prânz fără brânză este ca o femeie frumoașă fără un ochiu.“

Acesta este un mare adevăr, și eacă de ce se recomandă ca la sfârșitul mesei să se mănânce puțină brânză.

După cum ăice o dicătoare, brânza are douăe avantaje: face să digereze cel ce a mâncat bine, și face să prânzască cel ce a mâncat rău.

* (Ocupațiunile femeiei.) Iată, după un filosof modern, — cetim în „Adevărul“ — cari sunt principalele preocupări ale femeiei în viața sa:

La patru ani ea se gândește la bomboane; la șapte ani, singură grige este păpușă; la treispredece ani, ea se gândște ăi și noapte la verișorul se; la optspredece visază mărițișul; la 25 ea și mărișăie copilul; la 35 ea e preocupată de primul sau pâr alb; la patruăeci de ani sosește prima sbêrcitură și necasurile la care ea dă naștere: la cincideci, ea se gândește la trecut; în sfârșit la șeideci de ani femeia nu se mai gândește de cât la X, duhovnicul se.

Lăsăm filosofului în cestiune responsabilitatea observațiunilor sale.

(Biblia cea mai scumpă.) La licitațiunea bibliotecii, ținută în ăilele aceste în Siston-Park (Anglia) s'a vândut între alte cărți prețioase și un exemplar al unei bibliei cu prețul de 3900 punți șterlingi s'au vr'o 43.000 fl. Aceasta biblie este prima carte, care s'a tipărit cu litere de metal. Ea s'a tipărit în anul 1450 și poartă inscripțiunea numelui lui Mazarin, pentru-că ea s'a aflat mai întâiu în biblioteca cunoscutului cardinal Mazarin.

* (Cina hoșilor). Un banchet foarte ciudat s'a dat într'o sară la Londra, în Little-Wild street. Este vorba de o cină pe care o societate filantropică — *St. Giles-Mission* — dă în fie-care an criminalilor liberați pe care îi ia la eșira lor din închisoare și caută a-i căpătu pentru a-i face să devină oameni de treabă. Peste 200 din acești criminali liberați, de diferite etăți, luară parte la acest banchet, presidat de lordul primar, d. Notage.

Aci se aflau hoși cari furaseră cu sau fără spargere, borfași, falsifiători etc. Totul s'a petrecut în modul cel mai respectabil. Criminalii cari erau față au mâncat foarte mult, au beut ceaiu — și nimic de cât ceaiu — cât au voit și au aplaudat alocațiunile ce li s'au adresat.

Lordul primar au spus că a întâlnit chiar în aceea ăi pe lordul Salisbury, care a arătat mult interes pentru opera societății *St. Giles-Mission* și criminalii au manifestat via plăcere ce le a priinuit această știre, mănăcând cu mai mult nesașiu. Un alt membru al societății filantropice le-a recitat nește versuri.

Un altul le-a vorbit pentru cea mai bună beutură, observându-le că consumația alcoolurilor este mama tuturor delictelor. În fine, s'a presintat unuia din stâlpii acestei societăți, d. Wheatley, un ceasornic de aur, care se ăice că a fost produsul unei subscripțiuni făcută chiar de cătră criminali. D. Wheatley a părut foarte mișcat de această dovadă de intrarea criminalilor pe calea virtuții. A doua ăi însă a circulat sgomotul că d. Wheatley, intrând acasă, n'a mai găsit ceasornicul în buzunar! Este greu de a pute susține cu siguranță dacă acest sgomot au fost sau nu întemeiat.

* (Bucurie mare în israil,) și cum se nu când „Egyetértés“ ne spune, că ovreii din Ujvidék cu ocașie augurării noanei scoale în 14 c. au ținut discursuri patriotice și încă în limba maghiară. Asta a fost în edificiul scoalei. De aci s'au dus mulțimea în sinagogă. Aici rabinul Dr. Süss Ignăcz a ținut o predică foarte frumoasă.

* (Protecțiunea copiilor la Londra.) La Londra, s'a constituit o societate pentru a opri crușimile ce se fac copiilor. Această societate vine în ajutorii copiilor părășiți și urmărește pe miserabilii cari li fac să suferă.

Dela fondarea ei, care este de curând, societatea a putut d ja să deschidă un asil care a fost inaugurat de lordul primar; ea a avut pe lângă aceasta a se ocupa de 36 inaniție, din cari 10 au fost urmate de moarte; 50 părășiri i-au fost semnalate; în fine, ea a trebuit să scape 65 din protecțiunei de crușimile ce nu se pot descrie.

* (Rectificare), În foița Nr. 145 p. 581 șirul 10 se se cetească: Că ne vine cu'n bunare, spre ce-rească desfătare ș. c. l.

Loterie.

Mercuri în 31 Decembre 1884.

Sibiu: 70 18 81 13 54

Bursa de Viena și Pesta.

Din 30 Decembre n. 1884.

	Viena	B-pesta
Renta de aur ung. de 6%	124.—	124.—
Renta de aur ung. de 4%	95.75	95.70
Renta de aur austriacă	103.90	103.50
Renta ung. de hârtie	81.90	81.80
I emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer orient. ung.	97.—	96.50
Obligațiuni urbariale temeșane de	100.75	100.50
Aeșii de bancă de credit ung.	300.25	300.50
Sorți de regularea Tisei	116.70	116.75
Obligațiuni ung. cu clausulă de sorșire	100.—	100.—
Srșuri fonciari ale institutului „Albina“	—	—
Sorți unguresci cu premii	115.—	115.25
Datorie de stat austriacă în hârtie	81.90	81.80
Obligațiuni urb. temeș. cu clausulă de sorșire	100.—	100.—
Tranzitul drumurilor de fer ung.	145.25	145.25
Obligațiuni de stat dela 1876 de ale drumului de fer Galbin	5.79	5.76
Napoleon	9.75	9.75
London (pe polița de trei luni)	123.15	123.20

Nr. 406.

[960] 1—3

CONCURS.

Devenind parochia de clasa a III a din comuna Că pâlna protopresbiteratul Sebeșului vacantă, se escrie amesurat ordinului preaveneratului Consistoriu archidieceșan din 18 Septembrie 1884 Nr 3586. B. pentru întregirea acesteia, concurs cu termen de 30 ăile dela prima publicare.

Emolumentele sunt:

a) dela 130 familii câte o ferdelă de cucuruz în grăunță de familie, câte o veadră — ferie — de must și câte o ăi de lucru — clacă — și

b) venitele stolari usitate și regulate; venitele aici înșirate dau suma de 400 v. a.

Cei ce doresc a ocupa supranumită parochie au se și înainteze suplicile instruate conform prescrișelor statutului organic și Regulamentului pentru parochii — oficiului protopresbiteral gr. or. în Sebeș până la arătatul termen; concurenților le stă în voie a se presenta în acest termen în vre-o duminecă poporului.

Sebeș, în 26 Novembre, 1884.

În confelegere cu comitetul parochial.

Ioan Tipeiu,

protopr.

Nr. 745.

[959] 1—3

CONCURS.

La institutul economic din Mediaș în Transilvania, este de a se ocupa un al treilea post de învățatoriu pentru specialitatea economică, având a se considera mai ales vieritul și grădinăritul, apoi cultivarea albinelor și a vermilor de mătășă.

Cu acest post este împreunat un salariu anual de 1000 fl., apoi dreptul de pensiuine după dispozițiunile conclusului Universității din 27 Novembre 1874. Nr. 845/874. Ar fi a se propune peste săptămâni 20 de oare teoretic, apoi se vor conduce lucrările grădinăritului și a vieritului în grădină și în pivniță.

Instituirea se va face deocamdată numai pe un an în mod provisoriu, și după prestare îndestulitoare, instituirea provisorică la sfârșitul anului de probă devine definitivă, la cas că nu se întâmplă aceasta, respectivului i se restituie speșele de călătorie tour și retour.

Cererile la acest post sunt a se adresa până la 1 Marte, 1885 la oficiul central al Universității sășești în Sibiu. Va trebui produs testimoniu despre absolvirea de cel puțin 6 clase gimnasiale sau reale, absolutoriu dela academie agronomică, documentare de

practică corespundătoare în vierit și legumărit.

Limba de propunere este cea germană, *ceteris paribus* vor fi preferiți cei ce cunosc limbile patriei (germană, maghiară, română.)

Sibiu, 17 Decembre, 1884.

Oficiul Central al Universității sășești.

Nr. 417.

[957] 1—3

Edict.

În urma incuviințării Preavenerabilului consistoriu archidieceșan dto 17 Iuliu a. c. Nr. 1884 B. se provoacă Ioan Stirecin Morariu gr. or. din Seliște, care de 7 ani și au părășit cu necredință pre legiuita sa soție Paraschiva Stirecin n. Ioaneș Milea tot din Seliște, fără a se ști ubicațiunea lui, a se presenta în termen de 3 luni de ăile dela prima publicare a acestui edict, căci la din contră procesul intentat de soția sa se va pertracta și în absența lui.

Seliște, 11 Decembre, 1884.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Seliște.

Dr. Nicolae Maier,

protopresbiter.

Nr. 642.

[958] 1—3

Edict.

George G. Badea din Brașov din tractul protopresbiteral al Brașovului I., care cu necredință părășit pre legiuita sa soție Marina I. Giuvelca tot din Brașov și neștiindu-se ubicațiunea lui, prin aceasta se citează că în termen de trei luni de ăile se se prezenteze înaintea subscrișului oficiu protopresbiteral, căci la din contră se va aduce sentință cu total divorțiu și în absența lui.

Brașov, în 28 Novembre, 1884.

Oficiul protopresbiteral al Brașovului I., ca for matrimonial.

Ioan Petric,

ppresbiter ca adm. ppresb

Aduc la cunoștința Onoratului Public, precumcă mi am deschis

Cancelaria de avocat

în Sibiu „piața mare Nr. 19,“ primesc spre îngrijire cause civile, cambiale, comerciale, criminale, administrative și financiare.

Dr. Basiliu Preda,

advocat.